

Total No. of Printed Pages—8

4 SEM TDC COAC (CBCS) CC 403

2026

(May/June)

COMMERCE

(Core)

Paper : CC-403

(**Cost Accounting**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. (a) সঁচা নে মিছা লিখা :

1×4=4

Write True or False :

(i) ব্যয় হিচাপবিদ্যা হ'ল হিচাপবিদ্যার আটাইতকৈ
পুৰণি শাখা।

Cost accounting is the oldest
branch of accounting.

(ii) ক্ৰয় বিভাগৰ দ্বাৰা ক্ৰয় আদেশ প্ৰস্তুত কৰা হয়।

Purchase order is prepared by the
purchase department.

(iii) স্থায়ী অতিৰিক্ত ব্যয় হৈছে এক প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ ব্যয়।

Fixed overhead cost is a committed cost.

(iv) প্ৰক্ৰিয়া ব্যয় সাধাৰণতে প্ৰয়োগ কৰা হয় য'ত সকলো কাৰ্যকলাপ এটা বিভাগত সম্পন্ন কৰা হয়।

Process costing is ordinarily applied where all the operations are performed in one department.

(b) খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰা :

1×4=4

Fill in the blanks :

(i) _____ স্তৰ হৈছে সেই স্তৰ যাৰ ওপৰত মজুত (stock) উঠিবলৈ দিয়া নহয়।

_____ level is the level above which stocks are not allowed to rise.

(ii) এবাৰ হেৰুৱা শ্ৰম পুনৰ _____ নহয়।

Labour once lost cannot be _____.

(iii) প্ৰাইম কষ্টৰ ওপৰত যি কোনো খৰচক _____ বুলি কোৱা হয়।

Any expenditure over and above prime cost is known as _____.

(iv) পুনৰ্মিলনৰ প্ৰয়োজন _____ হিচাপ ব্যৱস্থাত উদ্ভৱ হয়।

The need of reconciliation arises in _____ accounting system.

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত সংক্ষিপ্ত টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on any *four* of the following :

(a) খৰচ তালিকা

Cost sheet

(b) ABC বিশ্লেষণ

ABC analysis

(c) ওভাৰহেড খৰচৰ বণ্টন

Apportionment of overhead expenses

(d) জব কষ্টিং

Job costing

(e) VED বিশ্লেষণ

VED analysis

3. (a) খৰচ হিচাপবিদ্যাৰ সংজ্ঞা দিয়া। ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানৰ কাৰ্যসমূহৰ পৰিকল্পনা আৰু নিয়ন্ত্ৰণত খৰচ হিচাপবিদ্যাই কেনেকৈ সহায় কৰে?

$4 + 10 = 14$

Define cost accounting. How does cost accounting help in the planning and control of operations of a business enterprise?

অথবা / Or

- (b) ইহা মূল্য নিৰ্ধাৰণৰ বাবে FIFO আৰু LIFO পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি ষ্ট'ৰ লেজাৰ একাউণ্ট প্ৰস্তুত কৰা : $7+7=14$

Prepare Store Ledger A/c using FIFO and LIFO methods for issue pricing :

2025		একক Unit	মূল্য (প্ৰতি একক) Price (per unit)
April 1	প্ৰাৰম্ভিক অৱশিষ্ট / Opening Balance	500	40
" 5	ক্ৰয় / Purchases	400	44
" 11	ইহা / Issue	300	?
" 22	ক্ৰয় / Purchases	400	46
" 24	ইহা / Issue	300	?
" 28	ইহা / Issue	400	?
" 30	অভাৱসমূহ / Shortages	10	?

4. (a) খৰচৰ ধাৰণাটো সম্পূৰ্ণভাৱে ব্যাখ্যা কৰা। প্ৰত্যক্ষ খৰচ আৰু পৰোক্ষ খৰচৰ মাজত পাৰ্থক্য দৰ্শোৱা। লগতে খৰচসমূহ শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ মুখ্য উদ্দেশ্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা। $2+6+6=14$

Explain fully the concept of 'cost'. Distinguish between Direct Cost and Indirect Cost. Also describe the principal aims of classifying the costs.

অথবা / Or

- (b) উৎপাদন বিভাগৰ এটা কাৰখানাই জব অৰ্ডাৰ পদ্ধতিত কাম কৰে আৰু তাত কৰ্মচাৰীসকলক Rowan Premium Bonus Scheme অনুসৰি মজুৰি দিয়া হয়। কৰ্মচাৰীসকলে সপ্তাহে 68 ঘণ্টাৰ বাবে 130 টকা দৰমহা ভাত্তা (Dearness Allowance) পায়। এজন কৰ্মচাৰীৰ মূল মজুৰি হৈছে 8 ঘণ্টাৰ দিনৰ বাবে 40 টকা। তেওঁৰ এটা সপ্তাহৰ টাইম শ্বীট তলত দিয়া হৈছে :

Production section of a factory working on the job order system pays their workers under the Rowan Premium Bonus Scheme. Workers also get a dearness allowance of ₹ 130 per week of 68 hours. A worker's basic wage is ₹ 40 per day of 8 hours and his time sheet for a week is summarized below :

কৰ্ম সংখ্যা Job No.	অনুমোদিত সময় (ঘণ্টাত) Time Allowed (in hours)	ব্যৱহৃত সময় (ঘণ্টাত) Time Taken (in hours)
202	40	30
203	40	30
নিষ্ক্ৰিয় সময় / Idle time		8
		68

সপ্তাহত কৰ্মচাৰীয়ে লাভ কৰা মুঠ মজুৰি নিৰ্ণয় কৰা আৰু এই মজুৰি কোন কোন হিচাপত ডেবিট কৰা উচিত সেইটো উল্লেখ কৰা।

14

Calculate the Gross Wages he has earned of the week and indicate the accounts to which the wages amounts will be debited.

5. (a) Cost allocation আৰু cost apportionment কি কি সেইবোৰ সংজ্ঞাসহ বুজাই দিয়া। বিভাগসমূহৰ মাজত ওভাৰহেড ব্যয় বণ্টন কৰাৰ বিভিন্ন ভিত্তিসমূহ আলোচনা কৰা আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ ব্যয়ৰ উদাহৰণেৰে স্পষ্ট কৰা। $(2+2)+10=14$

Define cost allocation and cost apportionment. Explain the various bases of apportionment of overheads to departments with illustrations as to the items of expenses.

অথবা / Or

- (b) তলত প্ৰদান কৰা তথ্যৰ আধাৰত মেচিন ঘণ্টা হাৰ (Machine Hour Rate) নিৰ্ণয় কৰা : 14
Compute the Machine Hour Rate from the following data :

(i) মেচিনৰ মূল্য—1,00,000 টকা

Cost of the machine—₹ 1,00,000

(ii) স্থাপনৰ ব্যয়—10,000 টকা

Installation charges—₹ 10,000

(iii) 15 বছৰৰ ব্যৱহাৰকাল শেষ হোৱাৰ পিছত অনুমান কৰা অৱশিষ্ট (স্ক্ৰেপ) মূল্য—5,000 টকা

Estimated scrap value (after the expiry of its life of 15 years)—₹ 5,000

- (iv) দোকানৰ মাহিলি ভাড়া আৰু কৰসমূহ—200 টকা
Rent and rates for the shop per month—₹ 200
- (v) দোকানৰ বাবে মাহিলি সাধাৰণ পোহৰ ব্যৱস্থা—300 টকা
General lighting for the shop per month—₹ 300
- (vi) মেচিনৰ বাবে বছৰি বীমা প্ৰিমিয়াম—960 টকা
Insurance premium for the machine per annum—₹ 960
- (vii) বছৰি মেৰামতি আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণ ব্যয়—1,000 টকা
Repairs and maintenance expenses per annum—₹ 1,000
- (viii) বিদ্যুৎ ব্যৱহাৰ : প্ৰতি ঘণ্টাত 10 ইউনিট আৰু প্ৰতি 100 ইউনিটৰ বিদ্যুৎ মূল্য—20 টকা
Per consumption : 10 units per hour and rate of power per 100 units—₹ 20
- (ix) আনুমানিক বছৰি কামৰ সময় 2200 ঘণ্টা, য'ত 200 ঘণ্টা ছেটিং সময় অন্তৰ্ভুক্ত
Estimated working hour per annum is 2200 hours which includes setting up time for 200 hours
- (x) দোকানৰ তত্ত্বাবধায়কৰ দৰমহা—600 টকা
Shop supervisor's salary—₹ 600

(xi) মেচিনে দোকানৰ মুঠ ক্ষেত্ৰফলৰ $\frac{1}{4}$ অংশ অধিকাৰ কৰে

The machine occupies $\frac{1}{4}$ th of the total area of shop

(xii) তত্ত্বাৱধায়কে নিজৰ সময়ৰ $\frac{1}{5}$ অংশ এই মেচিনটো তদাৰক কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব বুলি ধৰা হৈছে

The supervisor is expected to devote $\frac{1}{5}$ th of his time in supervising the machine

6. (a) “ইকুইটি (নিজা মূলধন) আৰু ঋণ মূলধনৰ ব্যৱহাৰ বিভিন্ন কাৰকৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয় আৰু এই দুয়োটাৰ মাজত উপযুক্ত তথা যুক্তিসংগত অনুপাত ৰখা অত্যাৱশ্যক।” ব্যাখ্যা কৰা।

14

“The use of equity and borrowed capital depends on certain factors and there should be a rational proportion between the two.” Explain.

অথবা / Or

- (b) লাভাংশৰ অপ্ৰাসঙ্গিকতা (irrelevance concept)ৰ বিষয়ে Modigliani-Miller পদ্ধতি কি বুজায়? এই পদ্ধতিৰ সিদ্ধান্তসমূহ কোনবোৰ অনুমান (assumptions)ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি প্ৰযোজ্য হয় সেইবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

10+4=14

What is the Modigliani-Miller approach of irrelevance concept of dividends? Explain under what assumptions the conclusions hold good.
